

DOCUMENT RESUME

ED 401 728

FL 024 216

AUTHOR Sueppha, Sutthiya; Maneewong, Napasri
TITLE Central-E-Saan Thai Dictionary.
INSTITUTION Peace Corps (Thailand).
PUB DATE 86
NOTE 22p.
PUB TYPE Reference Materials -
Vocabularies/Classifications/Dictionaries (134)
LANGUAGE Thai; English

EDRS PRICE MF01/PC01 Plus Postage.
DESCRIPTORS Definitions; Foreign Countries; Language Patterns;
*Language Variation; Phonology; *Regional Dialects;
*Second Languages; *Thai; Tone Languages; *Uncommonly
Taught Languages; Vocabulary Development; Volunteer
Training
IDENTIFIERS *Peace Corps; Thailand

ABSTRACT

The dictionary for Central and E-Saan varieties of Thai is designed as a reference for use by Peace Corps volunteers assigned to northeastern Thailand. An introductory section gives an overview of the dictionary's content and design. Most of the words included are functional vocabulary, and the usage is illustrated in sample sentences written in Central Thai script. Notes are also provided on some characteristics of the phonology, particularly tone patterns and vowels. Contents of the dictionary are entirely in Thai. (MSE)

*****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
*****

ED 401 728

U.S. PEACE CORPS / THAILAND

CENTRAL-E-SAAN THAI DICTIONARY

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION
CENTER (ERIC)

☒ This document has been reproduced as
received from the person or organization
originating it.

☐ Minor changes have been made to
improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this
document do not necessarily represent
official OERI position or policy.

PREPARED BY

SUTTHIYA SUEPPHA

NAPASRI MANEEWONG

F.L024216

U.S. PEACE CORPS / THAILAND

**CENTRAL - E - SAAN THAI
DICTIONARY**

**PREPARED BY
SUTTHIYA SUEPPHA
NAPASRI MANEEWONG**

PREFACE

The Central to E-Saan Thai Dictionary is our attempt to assemble in one book the scattered information and expertise of the Northeastern Thai language that exists in the Peace Corps. We hope that Peace Corps Volunteers will find it a useful reference source.

A word of thanks to the Training Staff : Ajaan Napasri Maneewong and Ajaan Sutthiya Sueppha who were responsible for putting this dictionary together.

It has always been difficult to find a good solid source of information on the Northeastern Thai language, and since this is our first attempt in a very limited time this dictionary is far from perfect. There will be a need to revise it in the future; so comments and suggestions from the readers would be appreciated.

*Training Office
Peace Corps/Thailand
October 25, 1986*

Introduction

This Central to E-Saan Thai Dictionary is developed primarily for use of Peace Corps Volunteers working in the Northeastern part of Thailand who want to learn the E-Saan Thai. Even though the E-Saan Thai dialect may be a little different from province to province, the differences exist only on some tones and some vocabulary. So, although this dictionary is based on the E-Saan spoken in Ubon, it will be applicable to the other provinces in the Northeast as well.

Words in the dictionary are based on words from the Silent Way charts which are in Central Thai. Most of the words in the dictionary are functional vocabulary; the usage of each word has been shown in a sample sentence. Since the E-Saan Thai dialect has no written script, the Central Thai alphabet has been used to represent E-Saan Thai sounds.

We have had to break some rules for sounds which can not be represented by the ordinary Central Thai spelling system, i.e., the "ญ" instead of "ย" is used to represent the sound "y" (nasal in this dialect).

Tone markers are used differently in some words which do not exist in Central Thai in order to represent the tones in this dialect.

Our problems are further complicated by the existence of another tone. So, in E-Saan there are 6 tones. Below are some examples of how these tones are shown in the dictionary

Central Thai		E-Saan	
วันศุกร์	(mid-low)	วันศุกร์	(falling-rising)
ไปเที่ยว	(mid-falling)	ไปเที่ยว	(mid-mid)
เข้มนัก	(rising-low)	เข้มนัก	(rising-rising)
น้ำพุ	(high-high)	น้ำพุ	(falling-falling)

Some of them are close to those of the Central Thai. General rules for tones are :

Examples :

Central Thai	E-Saan	Central Thai	E-Saan
mid	mid	ไป, กิน	ไป, กิน
	falling	คน, ใน	คน, ใน

Central Thai	E-Saan	Central Thai	E-Saan
low	mid	ฆ่า, ป่า	คา, ปา
	rising	ตุก, จัก	ตุ้ก, จัก
falling	mid	ฆ่า, คำ	ญา, คำ
	falling	ฆ่า, บ้าน	ป่า, บ้าน
high	falling	ไม้, น้ำ	ไม้ม, น้าม
rising	rising	เห็น, หมู	เหิ่น, หมู

General rules for consonants :

Central Thai

ช

ฉ

ข

ร

E-Saan

ช

ส

* ญ

* ถ, ฮ

(* most of the words, not all, are presented by these letters)

A Note On Vowels :

In some places, the people say เ็ช instead of เ็อ e.g.

มะเขือ.....มะเข็ช

เตื่อ.....เต็ช

เกลือ.....เก็ช

The authors hope that the writing system used here will be practical. Since this is the first attempt at an E-Saan Thai Dictionary, the authors would appreciate any comments and suggestions from the readers.

Sutthiya Sueppha

Napasri Maneewong

สารบัญ

หมวดอักษร	หน้า	หมวดอักษร	หน้า
ก	1	บ	7-8
ข	2	ป	8
ค	2-3	ผ	8
ง	3	ฝ	8
จ	3	พ	9
ฉ	3	ฟ	9
ช	3-4	ภ	9
ซ	4	ม	9-10
ญ	4	ย	10
ด	4-5	ร	11
ต	5	ฤ.ล	11-12
ถ	6	ว	12
ท	6	ศ	12
ธ	7	ส	12-13
น	7	ห	13-14
		อ	14-15

oooooooo

ก.

ก็	กะ
ก็แล้วกัน	กะแล้วกัน
กรกฎ	กะละกฏา
กระดาษ	กะดาษ
กลับ	เมื่อ
กลาง	กาง
กว่า	กั่ว
กว้าง	ก้วง
ก่อน	กอน
กะ	กั๊บ, กั๊บ
กัน	กัน
กันขา	กันข่า
กับ	กั๊บ, กั๊บ
การ	การ
กำลัง	กำลัง
กิน	กิน
กิไล	กิไล
ก็	จัก, จัก
กุมภาพันธ์	กุมภาพันธ์
เก่ง	เก่ง
เกิด	เกิด
เก็บ	เก็บ
เก่า	เก่า
เก่า	เก่า
เกี่ยวกับ	เกี่ยวกับ
เกือบ	เกือบ, ส่อม
แก่	แก่, เด่า
ใกล้	ใกล้, มอ
ไกล	ไกล

กินเข้าแล้วกะสินอน ถ้าเข้าไปข่อยกะไปน้ำ
ให้เล่าข่อยกะแล้วกัน เจ้าเขียนกะแล้วกัน
เดือนกะละกฏาเป็นเดือนที่เจ็ด
กะดาษของไฟ เจ้าอยากได้กระดาษบอ
เจ้าสิเมื่อเมืกกาหมือเหิง เจ้าเมื่อบ้านดู่บ่อ
กางคั่นคั่นนอน แต กางเว่นคั่นเห็ดเวียก
เจ้าสูงกั่วข่อย เล่ามกเนื้อหลายกั่วปา
เม่น้ำมูลกั่วบอ โตะหนี่กั่วขนาด
แตกอนข่อยบอมกเผ็ด ก่อนข่อยบอเค้ยกินกับ
คั่นไท่กั๊บ คั่นพะลัง กินเข้ากับอีหญ้ง
เข้าฐจักกัน ไปกันเถอะ
มุข่อยเกิดเดือนกันข่า
กินเข้ากับปึงปา เจ้าสิไปตลาดกับไฟ
การเขียนของเจ้าดีขึ้นบอ การงานเคียวนี้หาญาก
ข่อยกำลังบ่อข่าบาย ไฟกำลังให้
กินเข้าแซบบอ กินกั๊วเคียวโย
ถนนญาวจักกิไล ซื่อสมมาจักกิไล
อันนี้จักบาท มีนั้กเลี่ยนจักกัน
เดือนกุมภาพันธ์ มี ข้าวแปดมือ
เจ้าเว้าพะลังเก่งเนาะ เขียนเก่งน่าบอละ
เจ้าเกิดหมือเหิง เจ้าเกิดเดือนหญ้ง
เก็บเลื่อผ้าไซกะเป่า เก็บเงินไว้ใส
ซูโซทัยเป็นเมืองเก่า ข่อยมกไซเลื่อเกา
เก่าคั่นเป็นพู่ซ่าย อีกห้าคั่นเป็นพู่หญ้ง ข่อยมีสมุดเก่าแหล่ม
ข่อยสิเว้าเคียวกับเมืองไทย ข่อยทำงานเคียวกับโคเลข
ข่อยเกือบบอทันลต ฝนซ่อมสิตักละ
หนี่ไม้สิเคียวแก พูเด่าบอมกขุคั่นเคียว
โผนังไ้เจ้า แก้วขอมมือเจ้า
บ้านข่อยขุโกจากวัด โลงเลี่ยนขุโกขนาด

BEST COPY AVAILABLE

บ

ขนาด	ขนาด	โทษะทศน์ขนาดจึกนิ้ว เลือโตไฉนขนาดได้
ขาว	ขาว	ทางขาวไปใส ถ้าเจ้าเดี่ยวขาว เจ้าสิเห็นโลงพัก
ขอ	ขอ	ขอนั่งสือแน เล้ามักมาขอเงินข่อยคูคู
ของ	ของ	ปากกาของไฟ หนึ่งนั่งสือของข่อย
ขโมย	ขโมย	ขโมยลักลัดจึกกะยาน ไผจะขโมยเงินข่อย
ข้าง	ข้าง	สถานี่ลตไฟ ขูข้างสนามฟุตบอล ไผยืนข้างเจ้า
ขาด	ขาด	เลื้อขาด สอนหนึ่งข่อยขาดเงิน
ข้าม	ข้าม	ข้ามถนนต้องละวัง มีเลื้อข้ามฟากยูหัน
ขาย	ขาย	เจ้าขายอีหญิง ไคขายโหลละทอได้
ขาว	ขาว	หนึ่งไม้สีขาว เลื้อเจ้าขาวขาว
เข้า	เข้า	เข้าเหนียวแซบบอ ค่นไทย์มักกินเข้า
ขึ้น	ขึ้น	นำมขึ้นสูงเนาะ ข่อยขึ้นลตยูอุบลฯ
เขย	คอง, เขย	ลูกเขยเจ้ายูใส คองเจ้าเป็นทหาร
เขา	เล่า	เล้ามักกินบักนัค เล้าบอไปตลาดคอก
เข้า	เข้า	เข้าเมืองไปหาหมอ หมือเหิงสิเข้าทุ่งเทพอีก
เข้าใจ	เข้าใจ	เข้าใจบอ ข่อยบอเข้าใจภาษาจีน
เขียน	เขียน	ข่อยบอมักเขียนจึกหมาย ข่อยเขียนนั่งสือ
เขี้ยว	เขี้ยว	หนึ่งไม้สีเขี้ยว ปักมวงสีเขี้ยวหนึ่งส้มส้ม

ค

กง	ค้อ, คี	มือนี่ผมค้อคิตักอีก ข่อยคีสิบอไปตลาด
คน	ค่น	ค่นไทย์มักกินเค็ด ค่นพะตังบอมักเค็ด
กม	ค่ม	เคื่อนมกลาค่ม เคื่อนมมีนาค่ม
ครอบครวั	คอบคัว	คอบคัวเจ้ามีจึกค่น คอบคัวเจ้ายูใส
กรับ	คับ	ข่อยซือทิมคับ ไปสาคับ
ครึ่ง	เคิง	บักไมเคิงนวย ทอ ได้ แงบเคิงกันเคื่อ
กล้าย	ค้าย	เจ้าค้ายกับน้องข่อย เลื้อเจ้าค้ายกับเลื้อข่อย
กวร	ค้วน	เจ้าเป็นหวัดบอคว่นอาบนำน เจ้าคว่นสิไปหาหมอ
ความ	คว่ม	คว่มรู้เรียนบอจิบ คว่มจริงบอเก๋ตาย
ก่อย	คอย	ฉวางคอยๆ แน ว่าคอยๆ แนพอน่อน
กะ	กะ	หนึ่งอีหญิงกะ บ้านยูใสกะ
กะ	กะ	ข่อยสิไปโลงเถียนกะ เล้าซืออีหญิงกะบอสู่กะ
คำ	คำ	ข่อยว่าภาษาพะตังได้ 2- 3 คำ คำในภาษาไทยมีหลายหลาย
คำ	คำ	คองคำเจ้าเอ็ดหญิง ข่อยอาบนำนคองคำ

คิด	คิด	เจ้าคิดอิหยัง ข่อยคิดฮอดเจ้าหลายหลาย
คือ	คือ	คันไต่มีหลายอาชีพ คือ หมอ กู คำลวง
คั้น	คั้น	ญามกางคั้น บางคันญั่งทำงานขู คั้นบอเมือบ้านเบาะ
คุณ	คุณ, เจ้า	เจ้าสิไปไต่ เจ้ามักผลไม้อิหยัง คุณซื้ออิหยังคะ
เคย	เคย	เจ้าเคยไปกรุงเทพฯบ่อ เจ้าเคยกินกับบ่อ
แคะ	แคะ	แคะหนึ่กะเกียด สิเอาหลายแคะได้
ไกร	ไผ	ไผสิไปตลาด ไผมากับเจ้า

ง

งันก็	งันกะ	เจ้าเขียนผัดงันกะเขียนโม ถ่าบออยากไปงันกะบอต้องไป
-------	-------	---

จ

จน	ทุก, จน	คันจนบอมีเงิน คันทุกบอมีเงิน
จบ	จบ	อานนังสิอจบแล้วเบาะ เขียนจิดหมายจบพอดี
จริง	อิหลี	เจ้าว่าอิหลีเบาะ คำบักสูงแซบอิหลี
จะ	สิ	เจ้าสิไปไต่ ไผสิไปตลาดน้ำข่อย
จันทร์	จันทร์	วันจันทร์เจ้าต้องไปร่นำคันแมนบอ
จับ	จับ	คำลวง จับชะโมย ไปจับกับบ่อ
จาก	จาก	บ้านเล่าขูฮางจากบ้านข่อยหลาย เล่าจากไปหักเดือนแล้ว
จำ	จำ	จำข่อยได้บอ ข่อยบอมีจำคำหลายๆ คำ
เจ็ด	เจ็ด	มีเงินเจ็ดพันบาท ข่อยมีนักเขียนเจ็ดคัน
ใจ	ใจ	ข่อยทุกใจหลาย เล่าเป็นคันใจดี

น

นึก	นึก	เป็นหญังจึงนึกสมุดเหล่น ไผนึกเงินหนี
-----	-----	--------------------------------------

ช

ชนะ	ชนะ	ไผชกชนะ เจาบอมีท่างชนะข่อยได้คอก
ชมพู่	ชมพู่	หนีไม้สิชมพู่ ข่อยบอมีสิชมพู่
ช่วย	ชอย	ชอยกันเฮ็ดเวียก ชอยแปให้ฟั้งแน
ชอบ	มัก	เจ้ามักคำบักสูงบอ เล่าบอมีไปโล่งเขียน
ชัด	ชัด, คัก	เขียนบอชัด ว่าไต่บอชัด เห็นบอคัก

ข้าวโม่ง	ข้าวโม่ง	เจ้านอนคันละจิกข้าวโม่ง ข้าวโม่งหน้า สีเสียนอิหญ้ง ลดไฟชำกั่วลดทัวร์ คันไต่บอมักเว้าชำ นำพูซ้ายบอซ้ายบอ ข่อยสิไปหาน้องซ้าย เจ้าซืออิหญ้ง เล้าซือวาจิม เมืองไต่บมีผลไม้หลายยาง เช่น ส้ม บักนัด บักโม บักมีฯ เป็นต้น เช่นกินเจ้าน้ำกัน เช่นไปกอนโลด (เลย) ญามเช้า เจ้ากินเข้าบอ เจ้าตื่นเข้าบอ หนี่ไม่แมนบอ เจ้ามีกัสมแมนบอ
ชำ	ชำ	
ซ้าย	ซ้าย	
ซือ	ซือ	
เช่น	เช่น	
เชิญ	เชิญ	
เข้า	เข้า	
ใช้	แมน	

ช

ชัก	ชัก	ข่อยบอมักชักส่ง ข่อยมักชักเสื่อ
ซ้าย	ซ้าย	เลี้ยวซ้ายไปตลาด บ้านข่อยอยู่ทางซ้าย
ซึ่ง	ซึ่ง	เล้าว่าซึ่งซึ่งเบอแมนควมจึง ข่อยมักคันซึ่งเว้าม่วน
ซือ	ซือ	เจ้าซือเสื่ออยู่ใส เล้าซือปากกาห้าบาท

ญ

ญาติ	พี่น้อง, ญาติ	เจ้ามีญาติอยู่กรุงเทพฯ พี่น้องข่อยอยู่อุดรฯ
------	---------------	---

ด

ด้วย	น้ำ	ข่อยไปน้ำ ถ้าเจ้ามักข่อยกะมักน้ำ
ด้วยกัน	น้ำกัน	ไปกรุงเทพฯ น้ำกันบอ เฮาสีไปกินเจ้าน้ำกัน
คำ	คำ	ไม่มีคำ เป็นหญ้งเจ้าคือคำแท้
ดิฉัน	ข่อย	ข่อยสิไปตลาด ข่อยเป็นคนไต่บ
ดี	ดี	เมืองไต่บดี ขนบหนี่หวานดีเนาะ
ดีก	เด็ก	คอนเด็กไต่บดินแน นอนเถอะเด็กแล้ว
คิม	กิน	กินน้ามบอ เล้ากินเบียร์ห้าขวด
กู	เบิง	เบิงรถสิฯเคือ ไปเบิงหนังบ่อ
เด็ก	เด็ก	เด็กน้อยมักให้หาแม่ เด็กน้อยหนี่หน้าฮัก
เดิน	ญาง	ไปญางเหล่นบอ เจ้าญางไปโรงเสียนเบาะ
เดียว	เดียว	นอนพูเดียวละวังผีหลอก ข่อยสิไปคันเดียว
เดี๋ยวนี้	เดี๋ยวนี้, เดี่ยวหนี่	เดี๋ยวนี้เจ้าอยู่ใส เดี่ยวหนี่จิกโม่งละ
เดือน	เดือน	เดือนนี้ฮ้อนหลาย เดือนหน้าข่อยกะสิชำบายแล้ว
แดง	แดง	หนั้นไม่มีสีแดง เจ้าผู้จิกคันซือแดงบอ

โคย	โคย	เล่ากินขนมโคยบอฮั่วของไฟ
โคยไม่	โคยบ่อ	นั่งสือหนึ่งเขียนโคย Agatha
โค้	โค้, โค้	เจ้าไปจากเล่าโคยบอบอกท้าว ข่อยเขียนโคยบอหุ้ดพัก
โค้ยิน	โค้ยูน	โค้กลับจัดหมายบอ ไปนำโค้บอ
		โค้ยูนเสียงนกฮ้องบอ เจ้าว่าคอยข่อยบอโค้ยูน

๗

ทรง	ซื่อ	โง้งพญาบาลซื่อไป เล่าเป็นค่านเว้าซื่อ
ตลอด	ตลอด, เบ็ด	ภาคตั้ยฝนตกเบ็ดปี ลอดแลนตลอดสาย
ค่อไป	ค่อไป	เจ้าต้องเขียนค่อไป ข่อยต้องเขียนค่อไป
ค้อง	ค้อง, ค้อง	ข่อยสิต้องไปหาหมอ ข่อยต้องกินเช่า
ค้องการ	ค้องการ	เจ้าค้องการอิหยัง ข่อยค้องการฮั่วไฟสิมาอีก
คอบ	คอบ	คอบจัดหมายไฟ หมื่อเหิงสิตอบค้อถาม
คอน	คอน, ญาม	ญามเช่าเจ้าไปทำงานจักโมง คอนฝนตกเจ้าค้องมีกันญู
คอนที่	คอน	คอนยูโง้งเลียนบ่อเป็นหญิง คอนยูบ้านจ้งปาดหัว
คั่ง	คั่ง	เอาแก้วไปคั่งไวใส่ กะเป้าไฟคั่งยูหนี
คั้งแต่	คั้งแต่	คั้งแต่ข่อยกินเช่าเหนียวข่อยฮ้วนขึ้น เจ้าเขียนคั้งแต่จักโมง
คัว	โค	พะลังโคใหญ่ หมาพันรู้ปักกิ่งโคนิคเคียว
คา	คา, พอญู	คาเจ้ามีแหวบอ พอญูข่อยเป็นก้านัน
ค่างกัน	ค่างกัน	นั่งสือหนึ่งค่างกัน เสือสองโคนี้สิค่างกัน
คาม	น้ำ	หมาน้ำข่อยไปตลาด อย่าน้ำมา, ไปเฝ้าบ้านไป
คาย	คาย	แมญูข่อยคายแล้ว ค่านบออยากคาย
คาวาง	คาล่าง	คาล่างสอนบอพ้อคิ เจ้ามีที่ดินจักคาล่างว่า
คาวาง	คาลาง	คาลางจับชะโม้ย บางคันกะมักคาลาง
คิต	คิต	บ้านข่อยขุติคบ้านคูนเรือบ บ้านไฟขุติคบ้านเจ้า
คิ	คิ	คู่คินักเลียน นักเลียนคิกัน
คิ (เวลา)	คิ	เคียวนี้คิทำเจ็ดน้ำที่ เจ้าคินคิซีเบาะ
คูลา	คูลา	คันไปถวายบังค้มเคือนคูลา
แต่	แต่	ข่อยสิไปตลาดเคฝนคัก ข่อยมักทุเลียนแต่เจ้าบอมาก
แต่ละ	แต่ละ	คันแต่ละคันบอคิกัน แต่ละอันกะง่ามคิ
แต่งงาน	แต่งงาน	หมื่อเหิงจ้งติแต่งงาน เจ้าแต่งงานกับไฟ
เค็ย	เค็ย	คันไท่เค็ย คันญูปนกะเค็ยคิกัน
โค๊ะ	โค๊ะ	มีคยูเท่งโค๊ะ อิหยังขุคัยโค๊ะ
โค้	คัย	ปากกาขุคัยโค๊ะ ภาคคัยอากาศคิคิ

ธ

ถ้า	ถ้า	ถ้าเจ้าไปกรุงเทพฯ เจ้าสิไปเที่ยวไส ถ้าฝนตกเจ้าสิเฮ็ดหญ้ง
ถ้ายังงั้น	ถ้าจ้งสั้น	ถ้าจ้งสั้นข่อยสิบอไป ถ้าจ้งสั้นกะบอด้องกิน
ถาม	ถาม	ถามอีหญ้ง ไผถามเจ้า
ถึง	ถึง, สอด	ลตไฟถึงกรุงเทพฯ จักไม้ง เจ้าสอดบ้านจักไม้ง
ถึงแม้ว่า	ถึงแม้ว่า	ถึงแม้ว่าฝนตกข่อยกะสิไป ถึงตายกะบอญ๋อม
ถูก	ถูก	เจ้าเว้าถูก, นักเลี่ยนถูกคู่ตี
ถูก	ถูก	หน้าฝนผัดถูก เสือโลหนี่ถูกดี
เดอะ	เดอะ	ไปตลาดเดอะ ไผสิเฮ็ดกะเฮ็ดเดอะ

ท

ทราบ	รู้	รู้บอว่าไผมา ข่อยพอรู้
ทั้ง ๆ ที่	ขนาด	ขนาดข่อยบอขำบายข่อยญ้งมาหาเจ้า ขนาดข่อยหิวข่อยกะญ้งอด
ทั้งหมด	ทั้งเบ็ด	ไมทั้งเบ็ดสิหน้าตาน นักเลี่ยนทั้งเบ็ดบอมักทุเลี่ยน
ทันที	ทันที	เล่าไปตลาดทันทีที่เฒ่าสอดบ้าน ข่อยกินเข้าทันที
ทาน	กิน	เจ้ากินทุเลี่ยนได้บอ เจ้ามักกินเข้ากับอีหญ้ง
ทำ	เฮ็ด	เจ้าเฮ็ดอีหญ้ง ไผเฮ็ดให้เจ้า
ทำงาน	เฮ็ดเวียก	เจ้าเฮ็ดเวียกยูโส เจ้าเฮ็ดเวียกอีหญ้ง
ทำไม	เป็นหญ้ง	เป็นหญ้งเจ้าบอไปทำงาน เป็นหญ้งจ้งไห้
ทำให้	เฮ็ดให้	ฝนตกเฮ็ดให้น้ำท่วม ถิ่นหลายเฮ็ดให้อ้วน
ที่เดียว	ที่เดียว	ไปเบิงหนังกะบอแล้วเลยที่เดียว
ที่	ที่, หม่อง	อีหญ้งบูหม่องหนี่ ที่ดินเจ้าล่าคาตีบอ
ที่จะ	ที่จะ	เล่ามาเพื่อที่จะสอนภาษาอังกฤษ
ที่นี้	ยูหนี่	ไม่มีขาวยูหนี่ ไผยูหนี่
ที่สุด	ที่สุด	ไผสูงที่สุด ข่อยอ้วนที่สุด
ที่ไหน	ยูโส	บ้านยูโส ไผเลี่ยนเจ้ายูโส
ทุก	ทุก	ทุกมือเจ้าเฮ็ดอีหญ้ง คนไทยทุกคนกินเข้า
ทุ้ม	ทุ้ม	เจ้าน่อนจักทุ้ม ข่อยกินเข้าคอนทุ้มนี้
เท่า	ทอ	เฮ้าสูงทอกัน สองคั่นนี้อาญทอกัน
เท่านั้น	ถ่อนั้น	นั่งสิอเหล่มหนี่ข้าวบาททอนั้น เฮ้าสิไป 2 คั่นทอนั้น
เท่าไร	ทอได้	เจ้าซื้อตุ๋นทอได้ กะเปาใบหนี่ทอได้
เที่ยง	เที่ยง	คอนเที่ยงเจ้าไปกินเข้าไส คั้งคี่ ๆ มันบอเที่ยง
เที่ยว	เที่ยว	เจ้าเคยไปเที่ยวเมืองนอกบอ เจ้าอยากไปเที่ยวไส
แทนที่จะ	แทนที่สิ	ข่อยพาเล่าไปโล่งพัก แทนที่สิไปโล่งพญาบาล
ไทย	ไทย	ข่อยเป็นคนไทย ข่อยมักว่าภาษาไทย

ธ

ธรรมดา	ธำมะดา	ลดธำมะดาไปกรุงเทพฯ ตามธำมะดาข่อยกินเข้า
ธินา	ธินว่า	เดือนธินว่าอากาศหนาวหนาว

น

นอก	นอก	ไผ่นอกห้อง ขาออกไปนอกบ้านมันเด็กแล้ว
นอกจาก	นอกจาก	นอกจากเจ้าไผ่แนสิไปกรุงเทพฯ นอกจากหนึ่แล้วอยากได้อีหยัง
น้อง	น้อง	น้องสาวเจ้าจักปี เจ้ามิน้องจักคัน
นอน	นอน	เจ้านอนอยู่ไส เจ้านอนกับไผ
น้อย	น้อย	หมาน้อยเป็นตะฮักเนาะ ขอเข้าหมอน้อยน้อย
นะ	เคื่อ	ไปก่อนเคื่อ แล้วเขียนจดหมายมาแนเคื่อ
นัก	นัก	นักเลี่ยนบอมักเว้าไไทย นักล่องซ่องเพ่งหมิวมวน
นั่ง	นั่ง	เจ้านั่งอยู่ไส ไผ่นั่งน้ำเข้า
นั่น	หนั้น, หั้น	หนั้นไม้สิเขียว หนั้นอีหยัง
นั้น	นั้น	ปากกาอันนั้นเขียนบอดี มือนั้นข่อยเห็นเจ้าชูโล่งพัก
นำ	เป็นดา, หน้า	เมืองไไทยหน้าสนใจ หนั่งเลื่องหนึ่เป็นตามวนเนาะ
น้ำ	น้ำ	นำข่อยเป็นพญู้ง นำเจ้าสิไปโล่งพญาบาลเบาะ
นาน	นาน, เหิง, โคน	เจ้าสิขูเมืองอุบลเหิงป็นได้เจ้ามาฮอดนานป็นได้แล้ว
นาที่	นาที่	เข้มน่าที่บอดี เดียวนี้ห้าโมงจับนาที่
น้ำตาล	หน้าตาน	ไม้สีน้ำตาล หน้าตานแพ่งแพ่งเดียวนี้
น้ำเงิน	หน้าเงิน	ไม้สีหน้าเงิน ชุคสีหน้าเงินงามงาม
นิลหน้อย	หนอยเดียว	ขอเข้าอีกหนอยเดียว ข่อยสิเว้าอีกหนอยเดียว
นี้	หนึ่	หนึ่ไม้สิฟ้า หนึ่อีหยัง
นี้	หนึ่	มือหนึ่กินเข้าบอแซบ อันหนึ่ของไผ หนึ่อีหยัง
แน่	แน	บอแนบางเทือฝ่นอาจสิคัก ข่อยแนใจว่าเล่าต้องมา
โน้น	โพ้น, พุ่น	โพ้นอีหยัง บ้านข่อยขูพุ่น
โน	โน	อีหยังขูโนกะเป้า บ้านข่อยขูโนข่อยหนึ่ละ
ในที่สุด	ในที่สุด	โนในที่สุดเล่ากะญอมแพ เล่ากับบ้านโนในที่สุด

บ

บน	เทิง	บักมีขูเทิงได้ะ ปากกาขูเทิงนั่งสิอ
บอก	บอก	ขูบอกล่าวบอต้องไปโล่งเลี่ยน ไผบอกเจ้าจังสัน
บ่อข	เลื่อย, คู	ข่อยไปตลาดเลื่อย ๆ เป็นหยังจังกินคูแท้
บาง	บาง	บางคันบอมักสีแดง นั้งสิบบางแหล่หน้าอ่าน

บางที	บางเทื่อ	บางเทื่อข่อยสิไปตลาด บางเทื่อข่อยคิดวางแผนสัก
บ้าง	แน	เจ้ากินอิหยังแน เจ้าไปกับไผแน
บ้าน	เฮือน, บ้าน	เฮือนเจ้าฮูโส เหิงปิ่นไค้เจ้าสิเมื่อบ้าน
บาย	บาย	ญามบายเจ้าเลิกงานจักโมง ญามบายข่อยมักปวดหัว
แบ่ง	แบ่ง	แบ่งเงินให้ทอกัน เดียวเข้าไปแบ่งเช่ากันเนาะ
ใบ	ใบ	เงินใบละสิบ ส้มใบละหนึ่งบาท

ป

ประทุ	หักตุ	เปิดหักตุ หักตุบ้านเจ้าสูงเนาะ
ป่า	ป่า	ป่าสิมาทุ่งเทพฯ ป่าบอมากเกี่ยวหมาก
ปิด	ปิด	ปิดหักตุแน ไผปิดไฟฟ้า
ปี	ปี	เจ้าอาณูจักปี เด็กน้อยคั่นนี้อาณูสามปี
ปู	ปู, พอญ	พอญ บอชำบาย ปูสิไปไส
เปิด	เปิด	เปิดหักตุแน ไผเปิดวิทยุ
เป็น	เป็น	เจ้าเป็นพะลัง แดข่อยเป็นคั่นไท่
เป็นต้น	เป็นต้น	ข่อยมักหลายสิ เช่น สีฟ้า สีขาว สีน้ำเงิน เป็นต้น
เป็นไปได้	เป็นไปได้	เป็นไปได้บอ ข่อยว่ามันเป็นไปได้บอไค้ดอก
เป็นยังไฉ	เป็นยังไค้	มือนี่เจ้าเป็นยังไค้ อะเม่ลิกาเป็นยังไค้
เปล่า	ซื่อ, เปา	ขอเช่าซื่อ ๆ ขอน้ามแข็งเปาแก้วนึ่ง
เปลี่ยน	เปลี่ยน	เสือเจ้าเบี่ยงไปเปลี่ยนชะ ขอเปลี่ยนเงินแน
แปล	แปล	อีกแปลมื่อกะสิเมื่อบ้าน มีนกเลียนยูแปลคั่น
แปล	แปล	บั๊กมีภาษาไท่ยแปวาชุน บักนัดแปวาสับประรด
แปลกใจ	แปลกใจ	มือนี่ข่อยแปลกใจบอมีไผไปไล่เลี้ยง ข่อยแปลกใจที่เห็นเจ้ายูหนี
ไป	ไป	แม่ไปตลาด ไผสิไปเบิ่งหนัง

ผ

ผม	ผม, ข่อย	ผมเป็นคั่นไท่ ข่อยบออยากไปตลาด
ผ้า	ผ้า	ผ้าตัดเสื้อสีงามหลาย ซื่อผ้าจักบาท
ผิด	ผิด	เจ้าเขียนผิด ข่อยว่าพะลังผิดอีกแล้ว
ผู้	พู	พูญึ่งก็ะพูซ่ายไปไล่เลี้ยง
ผา	ผา	ผากะดาบ บอมีผาเงินเหล่นดอก
แผ่น	แพน	ขอกะดาบสองแพน ข่อยเขียนจิตหมายหลายแพน

ฝ

ฝน	ฝน	หน้าฝน ฝนดักหลาย ฝนดักเฮ็ดให้นามถั่วม
----	----	---------------------------------------

พ

พบ	พ่อ	ไปวัดพ่อไผเน เจ้าไปหาหมอพ่อเพ็นบอละ
พุ้งนี้	มืออื่น	มืออื่นเจ้าตีไปตลาดบอ ไปเบ็งหน้งบอมืออื่น
พฤษจิกา	พิศสะจิกา	เดือนพิศสะจิกามี้งานล้อยกะท่ง
พฤษภา	พฤษภา	บางค่นกะเกิดเดือนพฤษภา
พฤษ	ผลลิหัด	ผลลิหัดนี้ฝนตกหลายหลาย
พอ	พ่อ, เช่า	พ่อแล้ว, เช่าเถาะ หม้อเหิงจ้งสิพ่อ
พ่อ	พอ	พอเจ้าเฮ็ดหญ้ง พอข่อยเป็นกู
พัน	พัน	เล่าได้เงินเดือนหลายพันบาท เจ้าได้จักพัน
พา	พา	พาข่อยไปโล่งพญาบาลเน พอพาข่อยไปตลาด
พี่	เอื้อย, อ้าย	เอื้อยข่อยใจดีกั๊วอ้าย แดอ้ายบอจู้
พุธ	พุธ	วันพุธค่นไทย์บอตัดผม
พูด	เว้า	เจ้าเว้าภาษาพะลังเกเนาะ เจ้าเว้าลาวได้บอ
เพ็ง	เพ็ง	ข่อยเพ็งออกจากโล่งพญาบาล เจ้าเพ็งกินเข้าเบาะ
เพิ่ม	เพิ่ม	ขอเงินเพิ่มได้บอ สิมีนักเสียนมาเพิ่มอีกบอ
เพราะงั้น	จ้งสัน	จ้งสันข่อยกะเลยไปหาหมอ จ้งสันข่อยกะสิเมื่อบ้าน
เพราะว่า	ญ่อน, เพาะวา	เพาะวาฝนตกข่อยเลยบอไปทำงาน ข่อยบ่อกินหลาย
		ญ่อนวาข่อยบออยากอ้วน
เพียงแต่	เพียงแด	เฮาค่องชนะ เพียงแดเฮาขอยกัน ข่อยเพียงแค่อยากนอกเจ้านั้น
เพื่อ	เพื่อ	ซื้อเข้าผัดมาเพื่อขอยน้ำเคื่อ เล้าม่าเพื่อสิเว้ากับเจ้า
เพื่อน	มู	มูเจ้าบ้านยูไซ มูเจ้าซือฮีหญ้ง
แพ้	แพ้	อาลีซกแพ้ไฮล์ม เจ้าวาฟูคบอลไฟลิแพ้

ฟ

ฟัง ฟัง ฟังดี ๆ ข่อยมักฟังเพ่งไทย์

ภ

ภรรยา เมีย
ภาษา ภาษา
เมียเจ้าซือฮีหญ้ง เมียเล่าใจดีดี
เจ้าเว้าภาษาพะลังได้บอ ข่อยมักเว้าภาษาไทย์

ม

มกรา มกล่า
มอง เบ็ง, ม่อง
เดือนมกล่าอากาศหนาว
เบ็งฮีหญ้ง ม่องไปทางใต้กะเห็นแต่นาม

มัก	มัก	ฝนมักคักญ่ามมือแสง ข่อยมักเป็นไขจูจู้
มัน	มัน	หมามันอยากกินเช่า ยาตีกันมันบอดี
มา	มา	เล่าสิมาอาตย์หน้า หมื่อเหิงสิมาอีก
มาก	หลาย	ข่อยฮักเจ้าหลาย กุงเทพน้ามถั่วมหลายหลาย
มิถุนา	มิถุนา	เดือนมิถุนาฝนกะเลิมคัก
มี	มี	มีเงินจ๊กบาท ใม่มีปากกาแน
มีนา	มีนา	เดือนที่สามคือเดือนมีนา
มือ	มือ	มือเจ็บ มือขวโหญักว่มือซ้าย
เมตร	เมตร	สะพานญ่าวจ๊กเมตร บางคันสูงสองเมตร
เมษา	เมษา	เฮามีงานสงกานต์เดือนเมษา
เมื่อ	ญ่าม, ตอน	ญ่ามข่อยบอช่าบายข่อยบอกินเช่า ตอนข่อยเป็นเด็กน้อย ข่อยซี้คือ
เมื่อวานขึ้น	มือถอน	มือถอนข่อยไปเบิงหน้ง
เมื่อวานนี้	มือวานนี้	มือวานนี้กุ่นนกว่าหาเจ้า
เมื่อไร	หมื่อเหิง, ปันได้	หมื่อเหิงสิไปกุงเทพฯ ปันได้เมื่อบ้าน
แม่	แม่	แม่ข่อยมักไปวัดทุกมือ แม่เจ้าละ
แม่	แม่	แม่ว่าข่อยบออยากไป แต่ข่อยกะต้องไป ข่อยสิกินแม่มั่นเผ็ด
โมง	โมง	เดี๋ยวนีจ๊กโมงแล้ว เจ้าสิไปตลาดตอนทำโมงเบาะ
ไม้	ไม้	ไม้สิฟ้า (ไม้สิฟ้า) บ้านไม้สิกั้วบ้านตึก

ย

ยน	ยัน	เดือนเมษายัน เดือนกันย่ายัน
ย่า	ญา	ญาข่อยเล่าเคียวหมาก ข่อยคิดฮอดญาหลายหลาย
ยาย	ย่าย, แม่ญู	ย่ายข่อยตายแล้ว แม่ญูเจ้าจ๊กปี
ยาว	ญ่าว	เม่น้ามโขงญ่าวกั้วเม่น้ามมูล ข่อยมักไซ่ส่งชาญ่าว
ยัง	ญั่ง	ข่อยญั่งบอได้กินเช่า เจ้าอบน้ามถั่วญั่ง
ยังไร	จั่งได้	เจ้าสิไปกุงเทพฯจั่งได้ เจ้าเป็นจั่งได้
ยังไรกันดี	จั่งได้กะตาม	จั่งได้กะตามข่อยสิไปกุงเทพฯ
อิง	ญั่ง	คำลาวจั่งจะโม้ย เขาญั่งกันญูโต
อิง	แสง	แสงกินแสงฮ้วน แสงนอนแสงเหมือย
ยี่สิบ	ช่าว	ข่อยให้เงินเล่าไปช่าวบาท หมวกหนี่ช่าวบาท
ยีน	ยีน	ยีนจีน เจ้ายีนญูโตเดี๋ยวนี
เย็น	เย็น, แล่ง	ญ่ามมือแสงฝนคักหลาย น้ามแข็งเย็นขนาด

ร

รถไฟ	รถไฟ	รถไฟลิไปไล รถไฟออกจากกรุงเทพฯ ตอนตีห้า
รอ	ถ้า	ขอยถารถไฟ เจ้าถารถไฟโดนปั่นได้
ร้อน	ฮ้อน	นครสวรรค์ฮ้อนดีซู้ด เดือนเมษายนจะฮ้อนแสบ
ร้อย	ล้อย	เงินสองล้อยบาท ขอยอยากได้ห้าล้อย
ระวัง	ละวัง	ละวังชะโม้ยเคื้อ ถ้าสิขามถนนต้องละวัง
ระหว่ว	ละ วว	ละ ววปึงปากกับปึงไก่เจ้ามกอีหญ้ง บ้านขอยอยู่ละ ววงโล่งเลียนกับวัด
รัก	ฮัก	ขอยฮักเจ้าหลายหลาย พอแมฮักถูกหลายทีซู้ด
รับ	ฮับ	ฮับแนของนิกหนัก เจ้าสิมาฮับขอยจักไม่ง
รับประทาน	กิน	กินเข้ากับอีหญ้ง เจ้ามกกินขนมปังบอ
ราว ๆ	ล่าว ๆ	ขอยซื้อตุ๋นล่าว ๆ ห่าพันบาท มีคนล่าว ๆ แปรคน
รี	ลี, เบาะ	เจ้ากินบักขามเบาะ เจ้าสิไปตลาดลีไปวัด
รู้	ฮู้	ฮู้จักบักไม้งบอ ขอยบอฮู้ว่าเจ้าเวอีหญ้ง
รู้สึก	ฮู้สึก	มือนี้ขอยฮู้สึกบอข่าบาย ฮู้สึกปวดหัว
เริ่ม	เลิม	มืออื่นเจ้าสิเลิมทำงานจักไม้ง เจ้าเลิมเขียนนังสือละเบาะ
เร็ว	ไว, หั้น	ไว ๆ รถไฟลิไปแล้ว โผแลนหั้นกั่วกัน
เรา	เฮา	เฮาอยากไปเบิงหนั่ง เฮาบอฮู้จักคนซือขาว
เรียน	เฮียน	เจ้าเฮียนภาษาพะลังกับโผ เจ้าเฮียนอยู่โล่งเลียนได้
เรื่อง	เลื่อง	ขอยมีเลื่องบอข่าบายใจ เจ้าสิว่าเลื่องอีหญ้งละ
แรก	แลก	คนแลกซืออีหญ้ง บ้านหลังแลกเป็นบ้านโผ
ไร่	โล	เจ้ามีนาจักโล ที่นาอยู่กรุงเทพฯ โลละทอได้

ฉ ล

ฉลุ	ฉุ้ม, หน้า, ลีดู	ฉุ้มฝนมี่ป่าหลาย หน้าฮ้อนมีบักมวงตุ๊ก
ลง	ล่ง	ล่งรถไฟ เล่าล่งจากเคืองบินจักไม้ง
ลด	ลด	แพ่งหลายลดได้บอ ปั่นได้นามสลด
ลอง	ล่อง	ล่องกินคำบักสูงแล้วเบาะ ล่องเบิงก่อนตีละ
ละ	ละ	เข้าผัดจานละทอได้ ส้มกิโลละทอได้
ละ	ละ	มือหนีกินปลา มืออื่นละ เจ้าละข่าบายตีบอ
ล่าง	लग, ลุม	อีหญ้งอยู่ตะลาง นังสือของเจ้าอยู่ลุมสียูเท็ง
ล่าง	ลาง	ลางมือก่อนกินเข้า คินเข้ากะลางหน้าลางดา
ล้าน	ล่าน	เงินล่านบาท ค่นหัวล่าน
เล็ก	เล็ก	ต่างน้ามหนี่เล็กปั่นได้ ใจค่นหนี่เล็กจนหญ้งบอเบิง

ลื้ม	ลื้ม	ข่อยลื้มง้ายาย ยอ่าลื้มมาปะชุมเคื้อ
ลู่ง	ลู่ง	ลู่งข่อยเพินเด้าแล้ว ลู่งเจ้าอาญจิกปี
ลูก	ลูก	เจ้ามีลูกจิกกัน ลูกเจ้าเป็นแมญงลิพูซ่าย
เลข	เลข	เลขไทยกับเลขพะลัง เด็กน้อยบอมักเขียนเลข
เหล่น	เหล่น	เด็กน้อยมักเหล่นเท็งถนน
เหล่ม	เหล่ม	มีคสองเหล่ม นั่งสือฮาเหล่ม
เลย	เลย, โลด	ข่อยบอมักบักขามเลย ถ้าเจ้าสิไปกะไปโลด
เล็ก	เช่า, เลิก	เด็กน้อยเช่าเหล่นฟุคบอล โลงเลียนเลิกจิกโม่ง
เล็ก	เมื่อย	บักขามน้อยเชบตี เอานั่งสือเหล่มน้อยลีเหล่มใหญ่
เล่า	เว้า	เว้าให้ฟังแน เล่าเว้าเลื่องผีให้ข่อยฟัง
เลียง	เลียง	เจ้าบ้านเลียงลูกแมนบอ เจ้าเลียงหญ้งแน
เลี้ยว	เลี้ยว	ไปรษณีย์เลี้ยวซ่าย ถ้าเจ้าเลี้ยวขวเจ้าสิเห็นบ้านข่อย
แล้ว	แล้ว	กินเข้าแล้วสิไปไส เขียนจดหมายแล้วละเบาะ
แล้วก็	แล้วกะ	กินเข้าแล้วกะสิไปเบิงหนั่ง ไปตลาดแล้วกะไปบ้าน
แล้วแต่	แล้วแต่	แล้วแต่เจ้า สิกินอิหญ้งกะแล้วแต่
แล้วรี	แล้วเบาะ	กินเข้าแล้วเบาะ อ่านจับแล้วเบาะ

ว

วัด	วัด	วัดถนน แม่สิไปวัดแล้วกะสิวัดโคตคเคื้อ
วัน	วัน, มื่อ, เว่น	ข่อยบอซำบาย 2-3 มื่อแล้ว ข่อยคิดซอดเจ้าทุกมื่อทุกเว่น
ว่า	วา	เจ้าสิวาจังได้ อย่าไปว่าเล่า
วานขึ้น	มื่อก่อน	มื่อก่อนข่อยเห็นเจ้าไปโล่งพัก มื่อก่อนข่อยไปเบิงหนั่ง
วานนี้	มื่อวานนี้	มื่อวานนี้ฝนตก ข่อยไปโล่งพักมื่อวานนี้
วัง	แล่น	ข่อยมักแล่นคอนเช่า ไผแล่นหันกั้วกัน
เวลา	ญ่าม	ญ่ามข่อยบอซำบายแมข่อยมักมาหา ญ่ามข่อยให้ไฟสืออย
ไว้	ไว้	เก็บเงินไว้สิไปเที่ยว เอาปากกาไว้ไส

ศ

ศึกษา	เขียน	เจ้าเขียนภาษาอังกฤษกิดกะไผ เจ้ามักเขียนอิหญ้ง
ศุกร์	ศุกร์	วันศุกร์ข่อยสิไปเบิงหนั่ง
ศูนย์	ศูนย์	ยูอุบลมีซีแยกกิโล่ศูนย์ เลขออกศูนย์แปด

ส

ส่ง	ซง	ซงจดหมายไปไส ไผสิไปซงข่อย
ส่งสัย	ส่งสัย	ข่อยส่งสัยวาไฟักเงินข่อย ส่งสัยวาฝนลิดัก

สนใจ	สนใจ
สนุก	มวน
สบาย	จำบาย
ส้ม	ส้ม
สมมุติ	สมมุติ
สอง	สอง
สอน	สอน
สะโก	ลูกโก
ซัก	ซัก
สังเกต	สังเกต
สั้น	สั้น
สาม	สาม
สามี่	ห้าว
สวย	สวย
สาว	สาว
สำหรับ	สำหรับ
สิงหา	สิงหา
สิบเอ็ด	สิบเอ็ด
สี่	สี่
สี่	ชี
สุดท้าย	สุดท้าย
สูง	สูง
เสมอ	เสมอ
เสร็จ	แล้ว
เสาร์	เสาร์
เสีย	คาย, เสีย
แสน	แสน
ใส่	ไซ

ห

หก	หัก
หญิง	หญิง
น้อย	แน
หนัก	หนัก
หนังสือ	หนังสือ
หนา	หนา
หน้า	หน้า

เด็กน้อยสนใจเขียนหนังสือ ข่อยสนใจนั่งถือเจ้า
เบิ่งหนังสือมวนบอ ไปเที่ยวกรุงเทพฯมวนขนาด
จำบายคียบ มือหนึ่งข่อยบอคอยจำบาย
พะลังไซเสื้อสี่ส้ม ข่อยมักกินส้มโอ
สมมุติว่าเขาเป็นเศรษฐี สมมุติว่าฝนตกหนังสือเด้งได้
อีกสองมือไปกรุงเทพฯ สองคนหนั้นสิไปไส
ข่อยสอนภาษาไทย เจ้าสอนไห้ไผ
ลูกโกเจ้ามีลูกจักคั่น ลูกโกเจ้าซื้อหญิง
ข่อยอยากได้ไม้จัก 2-3 วัน มีคั่นจัก 5-6 คน
เล่าเป็นคั่นมักสังเกต สังเกตเบิ่งเจ้าบอมักกินปาเบาะ
ไม้สั้นสี่คำ ข่อยมักอ่านหนังสือสั้น ๆ
คินสอสามอันยูเท่งไค้ะ มีคั่นยูสามคั่น
ห้าวเล่าเป็นคำดวง ห้าวเจ้าเป็นอีหญิง
มือหนึ่งข่อยนอนคินสวย เล่ามาทำงานสวยทุกมือ
พุสาวบ้านแต่นั่งมวนขนาด น่องสาวเจ้าซื้อหญิง
ขนมหนึ่งสำหรับไผ ข่อยซื้อของขวนสำหรับพอ-แม
ข่อยสิไปไล่เรียนอีกเดือนสิงหา
สิบเอ็ดกับสิบสองเป็นทอดได้ ไผมีลูกสิบเอ็ดคั่น
ไม้สี่แดง เจ้ามีสี่อีหญิง
ไท่ละทัศนชีพันบาท ข่อยเห็นพะลังชีคั่น
คินสออันสุดท้าย ไผสิเป็นคั่นสุดท้าย
พะลังสูง หนี่ไผสูงกั้วกัน
หน้าฝนฝนคิกเสมอ ข่อยไปไล่เรียนเสมอ ๆ
กินเข้าแล้ว เขียนจึกหมายแล้วแล้ว
เสาร์หน้าข่อยสิไปกรุงเทพฯ
ข่อยเสียใจหลาย นำคิกข่อยคายแล้ว
เงินแสนหาญากขนาด ยูชัยภูมิมีคั่นเป็นแสน ๆ
นำมบักนำวบไซเกสือ เจ้าไซเสื้อสี่หญิง

หักพันบาท มีนักเขียนหักคั่น
หญิงผู้จึหลายเลื่อง แดหญิงกะเป็นคาคัก
ขอยกันเฮ็ดเวียกแน ข่อยไปน้ำแน
บักมีหนักกั้วบักโม เจ้าจะข่อยไผหนักกั้วกัน
หนังสืออีหญิง เจ้ามักอ่านหนังสือบอ
หนังสือแหล่หนี่หนาเาะ ข่อยบอมักอ่านหนังสือหนา ๆ
ไล่เรียนยูหน้าไล่พัก อาทิกย์หน้าข่อยสิไปกรุงเทพฯ

หนาว	หนาว	หน้าหนาวอากาศหนาวจัด เดือนใดหนาวทั่ว
ห่ม	ห่ม	ห่มผ้าบ้านเหนือเพิ่นมาจับหูสาวบ้านด้อย
หนึ่ง	หนึ่ง	ไม่หนึ่งอัน ข่อยมีเงินหนึ่งบาท
เหนือ	เหนือ	เชียงไมยูกาคเหนือ หลอดไฟยูเหนือโตะ
หมอ	หมอ	หมอมักสิดยาให้คันไซ
หมื่น	หมื่น	คันแกวหลายหมื่น ยูเมืองอุบลฯ บางคันมีเงินเป็นหมื่น ๑
เหมือน	ก็	กุงเทพาลดคืดคือนิวอร์ค คันไต่บอคือกับคนพะลัง
หีบ	หีบ	หีบไม้สีขาวให้แน ไผหีบเงินข่อย
หุ้ด	เช่า, หุ้ด	หุ้ดหน้าโล่งพญาบาล, เช่าหน้าโล่งพญาบาล
หรือ	ดอก	กินโศบอเป็นพญาดอก ข่อยบออยากไปน้ำเจ้าดอก
หลัง	หลัง	ไผหลังข่อย หลังบ้านเจ้าปู่ฮิฮญ
หลังจาก	หลังจาก	หลังจากกินเช่าแล้วเจ้าสิไปไซ หลังจากเลิกเขียนแล้วเฮ็ดหญ
หลาน	หลาน	เจ้ามีหลานจ๊กคัน หลานคันแลกจ๊กปี
หลาย	หลาย	เค็กน้อยหลายคันเหล่นฟุตบอล
เหลือง	เหลือง	หนั้นไม้สีเหลือง ถ้วยสีเหลือง
หัว	หัว	คันไต่บางคันหัวแปะ พะลังหัวไหนก
หา	หา	เจ้ามาหาไฟ ข่อยสิไปหาหมอ
ห้า	ห้า	ข่อยมีดินสอห้าแท่ง ลคม่อเตอร์ไซค์ห้าพันบาท
หาย	เสีย	กะเป้าข่อยเสีย เงินข่อยกะเสียน้ำ
เห็น	เห็น	เห็นลดคำกันบอ มีอวานนี้ข่อยเห็นเจ้ายูตลาด
แห่ง	บอน	เมืองไต่ยมีมหาวิทยาลัยหลายบอน หลายบอนในเมืองไต่ยหน้า
		สนใจ
ไหล	ไหล	ขอโคสองไหล เจ้าไซเสือไหลแมนบอ
ให้	ให้	เล่าให้เงินข่อยห้าบาท ไผให้เสือเจ้า
ใหญ่	ใหญ่	บ้านเจ้าหลังใหญ่เนาะ เจ้าวานันใดใหญ่กั้วกัน
ใหม่	ไม	เจ้าไซเสือแมนบอ ข่อยอยากได้ส่งไม
ไหน	ไซ	เจ้าสิไปไซ บ้านเจ้ายูไซ
ไหม	บอ	หน้ไม้สีหน้าเงินแมนบอ เจ้าซื้อแจ็กแมนบอ
ไหม้	ไหม้	ไฟไหม้โล่งหน้ง ข่อยเหม็นป่าไหม้แล้ว
ไหว	ไหว	โตะหนักหลายข่อยญกบอไหวดอก การบ้านหลายเฮ็ดไหวบอ

อ

อธิบาย	อธิบาย	อธิบายได้บอ ถ้ามาไต่ยอธิบายจาก
อย่า	ยา	ยากินบักพิกมันเผ็ด ยาเหล่นกับไฟ
อยาก	อยาก	เจ้าอยากไปเที่ยวบอ ข่อยอยากไปกินเช่า
อย่าง	ยาง	ข่อยมักอาหารหลายยาง เล่าสิเอาจ๊กยาง

อย่างนั้น	จ้งสัน	ขาว่าจ้งสัน จ้งสันไผสืเฮ็ดบอได้
อยู่	บู	บ้านเจ้าบูไต ไผบูน่าเจ้า
ออก	ออก	ออกโล่งเลียนแล้วบ้อ ปันไค่ลตลือออก
ออน	ออน	หนี่ไม่สิเขียวออน ค่นไท่ยว่าเสียบออน ๗
อะไร	อิหญ้ง	เจ้าซืออิหญ้ง เจ้ามักกินอิหญ้ง
อังกฤษ	อังกัด	เจ้าเขียนภาษาอังกฤษ บูไต ไผเป็นค่นอังกัด
อังคาร	อังคาร	วันอังคารข่อยสิไปหาหมอ
อัน	อัน	ไม่สิเขียวซิบอัน อันหนี่จิกบาท
อา	อาร์	อาร์ข่อยเป็นอาจารย์ อาร์เจ้าเฮ็ดอิหญ้ง
อาจจะ	อาจสิ	มืออื่นข่อยอาจสิไปวัด ข่อยคิดวาฝนอาจสิตก
อาจารย์	อาจารย์	ข่อยเป็นอาจารย์ เจ้าจู้จักอาจารย์อุทัยบอ
อ่าน	อาน	ข่อยมักอานนั้งสือพิมพ์ เจ้าอานอิหญ้ง
อาบู	อาญ	เจ้าอาญจักปี เล้าอาญซ่าวปี
อาทิตย์	อาทิตย์	วันอาทิตย์ค่นบอทำงาน
อาหาร	ญ้งกิน	เจ้าเฮ็ดญ้งกินสะเบาะ ญ้งกินบอแซบ
อีก	อีก	ขอเข้าอีกแน ไผสิมาอีก
อื่น	อื่น	มืออื่นเจ้าสิไปไต ข่อยมักทุเลียนแต่ค่นอื่นบอมัก
เอง	เอง	ข่อยซักเสื่อเอง ข่อยถีดผ้าเองน้ำ
เอา	เอา	เอากะเป้าไปโล่งเลียน เอาปากกามาให้แน